

Agenda ALV

1. Opening

2. Benoeming van de notulencommissie ALV 18 juni 2025

Ter vergadering ontvangt de ALV een voorstel voor de nieuwe notulencommissie.

ADVIES: instemmen met de benoeming van de notulencommissie.

3. Vaststelling notulen Najaars ALV 29 november 2024

De notulen van de ALV geven volgens de toenmalige notulencommissie een goede weergave van hetgeen daar is besproken.

ADVIES: instemmen met de notulen

4. Mededelingen (op basis van actualiteit)

De mededelingen zijn op basis van de dan geldende actualiteit. We kunnen ons voorstellen dat er iets gezegd wordt over de val van het kabinet en de VNG inzet voor de komende periode.

5. Jaarverslag 2024, inclusief Financieel Jaarverslag en verantwoording over het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)

Het Bestuurlijk Jaarverslag 2024 ligt ter informatie aan u voor. In het bestuurlijk jaarverslag staat hoe diverse VNG-onderdelen aan de slag zijn gegaan met de verenigingsstrategie 2030. Ook wordt ingegaan op andere onderwerpen die in 2024 de aandacht van gemeenten vroegen en er staat informatie over de verschillende VNG-bedrijven. Voorstel van de VNG is om het Financieel jaarverslag 2024 vast te stellen en het bestuur decharge te verlenen. In het Financieel verslag 2024 staat een toelichting op het financiële resultaat van de VNG. In financieel-economisch opzicht was 2024 voor de VNG een stabiel jaar. De financiën van de VNG zijn op orde. Het jaar 2024 bracht in financieel-economisch opzicht geen grote schokken. Het bedrijfsresultaat is weliswaar negatief, maar beter dan begroot. Wel is goed zichtbaar dat we te maken hadden met nog steeds hoge inflatie. Dit leidt tot hogere kosten voor personeel en de huisvesting. Positieve financiële ontwikkelingen zijn het goede rendement op de effectenportefeuille die de VNG aanhoudt, als ook het rendement van de dochterbedrijven. Er is een toename van subsidie gefinancierde projecten.

ADVIES: geen opmerkingen. Resultaat is beter dan gedacht. Met name doordat er meer projecten zijn opgezet waar inkomsten tegenover staan. Dat heeft ongetwijfeld ook een effect op wat er inhoudelijk gedaan is, daar is op dit moment niets over te zeggen.

6. Voorstellen inzet en financiën VNG 2026

i. Uitstel ALV en Jaarcongres 2026 naar 29 en 30 september 2026

ii. Contributievoorstel VNG 2026

iii. Kadernota 2026, GGU begroting 2026 en financiële bijdrage Fonds GGU

In 2024 is de Meerjarige Kadernota 2025-2028 aangeboden. In deze lijn presenteert de VNG de Kadernota voor het jaar 2026 met daarin trends, ontwikkelingen en koerswijzigingen voor 2026. Eén plan dat alle activiteiten van de VNG in de volle breedte beslaat. Dit jaar is afgesproken het fonds niet te laten groeien met nieuwe proposities. De indexatie is 2,1% en gelijk aan de indexatie zoals die gebruikt wordt voor de contributie. De overbegroting wordt afgebouwd tot 1% van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) in 2029. Op basis van de meerjarenraming 2026 t/m 2029 wordt de bijdrage van de leden aan Fonds GGU per inwoner in 2026 € 4,644 (2025 € 4,574).

De beleidsinzet wordt primair vanuit de VNG-contributie gefinancierd en door het VNG-bestuur vastgesteld. De GGU-activiteiten worden primair vanuit het Fonds GGU gefinancierd en zijn vooraf voorgelegd aan het College voor Dienstverleningszaken. Aansluitend stelt het VNG-bestuur deze onderdelen vast. Daarnaast zijn er activiteiten die op basis van subsidies worden gefinancierd. Voor gesubsidieerde activiteiten is geen aanvullende besluitvorming noodzakelijk in de ALV.

6a. Uitstel ALV en Jaarcongres 2026 naar 29 en 30 september 2026 (ter besluitvorming)

Voorstel van de VNG is om in verband met de gevolgen van de raadsverkiezingen in maart 2026 voor de bezetting van zowel VNG-bestuur en -commissies als van nieuw te vormen colleges en raden, het VNG Jaarcongres en de ALV in 2026 uit te stellen van juni naar 29/30 september 2026. Dat heeft ook gevolgen voor het voorleggen van een aantal voorstellen inzake inzet en financiën van de VNG aan de leden in de ALV.

6b. Contributievoorstel VNG 2026 (ter besluitvorming)

Op basis van de in de ALV van 2018 vastgestelde meerjarige systematiek bestaat de contributie uit de indexatie voor de loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers, aangevuld met 1% voor de groei naar volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie van de VNG vanuit de contributie. Gelet op de financiële situatie van gemeenten, zoals die in de Najaars ALV van 29 november 2024 nog eens door de gemeente Schiedam onder de aandacht is gebracht, is het voorstel om bij de vaststelling van de voor 2026 af te zien van de genoemde 1% groei en te volstaan met de indexatie. De contributie stijgt met 2,1%.

6c. Kadernota 2026, GGU begroting 2026 en financiële bijdrage Fonds GGU

Voorstellen:

1. Vaststellen van de VNG Kadernota 2026 met beleidsmatige VNG ambities / Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU);
2. Instemmen met de GGU begroting 2026 inclusief ophoging van het fonds GGU in verband met de jaarlijkse indexatie op basis van de CPB indexcijfers (conform het ALV besluit van 2020) Voor 2026 komt de indexatie uit op 2,1 %.

Enkele noemenswaardige ontwikkelingen:

** Versterken van de informatiepositie Sociaal Domein.*

Gemeenten hebben een groeiende behoefte aan beter inzicht in de effecten en kosten van hun gezondheidsinterventies en preventiebeleid. Momenteel is de beschikbare data versnipperd, niet gestandaardiseerd en moeilijk toegankelijk. Met het “Versterken Informatiepositie Sociaal Domein” worden data uit het sociaal domein en de zorg beter beschikbaar en gekoppeld. Voor deze koerswijziging worden de middelen ingezet die vrijkomen door het stopzetten van het contract met Vektis voor de Gemeentezorgspiegel per 2025.

** Weerbaarheid gemeenten*

De recent oplopende geopolitieke spanningen en de militaire hybride dreigingen zijn extra aanleiding om als gemeenten een substantiële bijdrage te leveren aan de weerbaarheid en veerkracht van Nederland. Te denken valt aan inrichting van voldoende noodsteunpunten, organiseren van crisisoefeningen en handreikingen ten behoeve van weerbaarheid en veerkracht, zoals BedrijfsContinuïteitsManagement-plannen.

De Kadernota onderstreept de noodzaak van samenwerking en wederzijds vertrouwen, zowel tussen gemeenten onderling als met andere overheden en partners in de samenleving. Met deze Kadernota geeft het bestuur uitwerking aan de ambitie om een

stap naar voren te zetten. In 2025 zal een proces worden gestart voor her prioritering en herijking van het GGU-portfolio. Afgesproken is het fonds niet te laten groeien met nieuwe propositities. Hierdoor zal een bezuiniging plaats vinden van € 465K in 2026 tot € 1.449K in 2029.

Als gevolg van bovenstaande besluiten komt de bijdrage per inwoner voor het GGU fonds daarmee voor 2026 neer op € 4,644. In 2025 was de bijdrage per inwoner € 4,574.

ADVIES:

Uitstel ALV en Jaarcongres 2026 naar 29 en 30 september 2026: voorstel is daarmee in te stemmen.

Contributievoorstel (6b): Voorstel is in principe volgens afspraak. Met dien verstande dat voor 2026 wordt afgezien van de extra verhoging in verband met de financiële positie van gemeenten. Daar kunnen we mee instemmen.

Kadernota (6c): De kadernota lijkt financieel geen rare uitgangspunten te bevatten. Bedragen worden met een logisch bedrag geïndexeerd.

Wij stellen u voor om in stemmen met de Kadernota, GGU-begroting en financiële bijdrage per inwoner aan het Fonds GGU voor 2026.

7. Oprichting VNG Risicobeheerfonds

Het Risicobeheerfonds Nederlandse Gemeenten NV is een gezamenlijk initiatief van gemeenten en de VNG op het gebied van Dienstverlening en Kennisdeling. Het fonds heeft als doel vanuit gebundelde collectieve kracht gemeenten in staat te stellen zelf risico's rond de verzekering van gemeentelijke gebouwen te verminderen om zo kosten te besparen en de veiligheid van gemeenten te vergroten. Hierdoor ontstaat een duurzaam stabiel financieel kader voor gemeenten waarmee gemeenten structureel middelen vrijspelen. De weerbaarheid op de lange termijn wordt vergroot. Gemeenten maken zelf de keuze of zij deelnemen in het Risicobeheerfonds. Hierbij informeren wij u nader over oprichtingsproces, voordelen voor gemeenten, business case, aandeelhoudersmodel, financiering en afdekking van risico's. Wij nodigen u uit om deel te nemen aan het Risicobeheerfonds

ADVIES:

Algemeen: Het oprichten van een risicobeheerfonds kan een mooie oplossing zijn. We moeten op basis van de diensten die uiteindelijk worden geboden de afweging maken of deelname interessant is. Punt van aandacht is wel dat veel diensten die in het verleden onder het mom van handig en voordelig voor gemeenten zijn opgezet, inmiddels verkocht zijn.

Lokaal: We hebben dit jaar de gebouwenverzekering verlengd en kunnen (als we dat al zouden willen) niet maar zo overstappen. Onze gebouwenverzekering loopt nog tot en met 31 december 2026. Overstappen is nog niet aan de orde. De komst van een nieuwe speler op de markt juichen wij toe. We gaan ons daar de komende jaren verder in verdiepen en beoordelen of aansluiting voor onze gemeente aantrekkelijk is. Bij een volgend moment dat de verzekering wordt verlengd zullen we dat in onze overwegingen (lees aanbesteding) meenemen.

8. Collectieve digitalisering

a. Resolutie 'Als één sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving'

De VNG vraagt om de bereidheid uit te spreken om te komen tot verregaande collectivisering van de gemeentelijke digitalisering, ook voorbij de focus van Common Ground, met als streefbeeld om uiteindelijk meer dan 80% collectief te organiseren. Daarbij is het de bedoeling dat gemeenten de gemeentelijke digitalisering als één bestuurslaag sturen en organiseren onder het motto 'de vrijblijvendheid voorbij' en waar mogelijk aansluiting zoeken bij de nationale ontwikkelingen. Voor de uitvoering van de resolutie komen er afzonderlijke en navolgende 'collectiveringsvoorstellen' op specifieke onderwerpen, met daarin de uitwerking zoals governance, organisatie, financiering en wijze van implementatie

b. Propositie common ground

Na het vaststellen van de Propositie Common Ground in de ALV van juni 2024 is het een programmaplan en aanpak uitgewerkt. Al snel werd duidelijk dat een aantal fundamentele keuzes gemaakt moeten worden tussen de verschillende richtingen, die door koplopers zijn verkend, om tot een duidelijk realisatiekoers te kunnen komen gericht op opschaling naar 342 gemeenten. De VNG stelt voor om de drie niveaus van samenwerken ('Samen Denken, Samen Bouwen en Samen Exploiteren') als uitgangspunt te nemen en daarbij in principe steeds te kiezen voor de meest collectieve wijze van samenwerken: • collectief waar het kan, decentraal waar het moet • dit in eerste instantie toe te passen op het dienstverleningsdomein om zo ervaring op te doen met de aanpak. Hiermee kunnen gemeenten hun collectief opdrachtgeverschap verder ontwikkelen en professionaliseren, in lijn met de resolutie "Als één sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving" (zie agendapunt 8a.).

Verandering en innovatie is door een gebrek aan standaardisatie vaak ingewikkeld en beheersing van informatieveiligheid en privacy lastig.

Nederland is een gedigitaliseerd land. Inwoners en ondernemers verwachten en hebben recht op begrijpelijke en toegankelijke dienstverlening van de overheid. Het contact met de overheid moet makkelijk en digitaal (kunnen) zijn. We willen als overheid mensen bedienen vanuit 1 gedachte en niet als afzonderlijke organisaties.

Om aan de verwachtingen van één samenwerkende overheid te kunnen voldoen, wisselen gemeenten nu veel en vaak digitaal gegevens uit. Onderling en ook met andere partijen zoals de Belastingdienst, DUO en het UWV. Het stelsel waarmee dat nu gebeurt is complex, kwetsbaar en ook duur. Leveranciers bieden specifieke totaaloplossingen per domein. De modellen en inrichting van die systemen zijn vaak al in de vorige eeuw door leveranciers bepaald. Er is een lappendeken van digitale oplossingen; die staan bij alles wat we aan digitale technologie inzetten centraal. Dit staat een optimale gemeentelijke dienstverlening en de gedachte van één samenwerkende overheid in de weg.

De inwoner moet het uitgangspunt zijn

Dat is ook de essentie van de nieuwe Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) van het kabinet. En ook de VNG wil "stappen naar voren" zetten door nu ook formeel commitment te vragen van gemeenten om hun krachten te bundelen en de gemeentelijke digitalisering verregaand als één samenwerkende overheid te collectiviseren.

Met de resolutie wordt nu ook bestuurlijk commitment en sturing van bovenaf gevraagd. Het bestuur vraagt de leden in te stemmen met:

- De resolutie 'Als één sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving'
- Het 'collectiveringsvoorstel op het onderwerp 'Common Ground'

ADVIES:

a. Resolutie 'Als één sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving'

Onder het motto 'de vrijblijvendheid voorbij' wordt in de vorm van een resolutie voorgesteld:

- Verregaande collectivisering van de gemeentelijke digitalisering af te spreken met als streefbeeld om uiteindelijk meer dan 80 procent collectief te organiseren
- Als één sterke (gemeentelijke) bestuurslaag de regie te nemen, te sturen op het samenwerken aan digitale oplossingen en aan te sluiten bij nationale ontwikkelingen
- Op specifieke onderwerpen in afzonderlijke 'collectiveringsvoorstellen' samen de governance, organisatie, financiering en wijze van implementatie uit te werken en vast te stellen

Common Ground (agendapunt 8b) is het eerste collectiviseringsvoorstel. Andere mogelijkheden zijn: de werkplek, digitale veiligheid, Cloudstrategie, AI, ...

Gevolgen gemeenten / Berkelland

Deze verandering zal niet van de ene op de andere dag plaatsvinden, maar moet stap voor stap groeien. (Koploper)gemeenten moeten die kar trekken; de VNG doet als gesprekspartner mee en biedt een faciliterende rol aan. Alle typen en soorten gemeenten dienen bij te dragen. Dus ook wij dienen mogelijk bij te dragen (denkkracht, tijd en financieel) aan het opstellen van gezamenlijk kaders, het ontwikkelen van standaarden, het actief sturen op de inzet van de collectivisering en het omarmen en implementeren van de nieuwe componenten. We zullen onze ambities hierin organisatiebreed met elkaar (bestuurlijk ook) moeten bespreken, samen bepalen en meer capaciteit moeten vrijmaken voor samenwerking en ontwikkeling. Het gaat niet alleen om systemen maar ook om standaardiseren van beleid en uitvoering.

Advies: instemmen met de resolutie, de uitgangspunten opnemen in de iVisie en strikter gaan toepassen in de gemeentelijke uitvoering.

b. Propositie common ground

We hebben als gemeenten dus een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening nodig voor het uitwisselen van gegevens. Vanuit die behoefte werkt een aantal gemeenten in de uitvoering via Common Ground al sinds het vorige decennium samen aan een hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening. Zodat gegevens niet meer eindeloos worden opgeslagen en gekopieerd. Maar op een veilige, slimme en efficiënte manier worden gedeeld.

Vanuit de behoefte van de samenwerkende overheid is Common Ground al het vorige decennium ontstaan. Common Ground is de visie die een nieuwe inrichting van de gemeentelijke informatievoorziening beschrijft en past geheel in de uitgangspunten van bovenbeschreven collectivisering. Het is een moderne, flexibele en efficiënte informatievoorziening, gebaseerd op open standaarden en hergebruik van gegevens.

Met Common Ground werken gemeenten samen aan een hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening. Zodat gegevens niet meer eindeloos worden opgeslagen en gekopieerd. Maar op een veilige, slimme en efficiënte manier worden gedeeld. In de uitvoeringspraktijk blijkt dat het ontbreken van een aantal fundamentele keuzes over standaardisatie en taakverdeling herhaaldelijk tot discussies en onzekerheid leidt. En ook lokaal tot andere keuzes en tot stagnatie van de implementatie leidt. Terwijl juist versnelling nodig is!

Voor de Common Ground worden de volgende (bestuurlijke) principes nagestreefd:

- Gemeenten nemen beslissingen over niet-onderscheidende digitalisering gezamenlijk via de ALV
- Gemeenten hanteren bij collectivisering het principe 'eerst overheidsbreed, in tweede instantie collectief gemeentelijk, als derde (sub)regionaal en alleen indien nodig decentraal';

- De Governance van voorstellen loopt via ALV/VNG en is representatief, met expertise uit de praktijk en sluit aan bij bestaande netwerken
- Gemeenten binden zich aan gezamenlijke keuzes
- Standaarden worden samen met de beleidsdomeinen uitgewerkt
- Er is een 'open' samenwerking met marktpartijen
- De veranderstrategie wordt vastgelegd in een gefaseerde uitvoering met ruimte in aard en omvang van gemeenten

Bovendien wordt er nu een afwegingskader vastgesteld per laag van de Common Ground architectuur.

Gevolgen Berkelland

In onze iVisie van 2022 hebben we ons bestuurlijk al als doel gesteld (zoveel mogelijk) aan te sluiten op landelijke standaarden zoals de basisinfrastructuur uit de Wet Digitale Overheid, de 'Common Ground' gedachte en de informatieoverdracht die daarbij hoort. We doen stapsgewijs en op natuurlijke momenten als volger ook al mee aan de Common Ground via het open webconcept, het zaakstelsel en RX Mission.

Advies:

- instemmen met de propositie Common Ground en
- in de nieuwe iVisie opnemen de Common Ground als eis bij (nieuwe) aanbestedingen als uitgangspunt te hanteren.

9. Stand van zaken inzet VNG richting kabinet

a. Gevolgen Voorjaarsnota

In de brede ledenbrief 'Voorjaarsnota: duiding, financiële analyse en begrotingsadvies' informeerde de VNG ons op 20 mei nader over de gevolgen van de Voorjaarsnota. Verder kondigde de VNG aan de ALV een nieuwe resolutie Jeugd aan u voor te leggen (zie agendapunt 9b.) en daarnaast de resolutie uit de Najaars ALV van 29 november 2024 leidend te laten zijn voor de VNG inzet in de komende periode.

b. Resolutie Jeugd

De nieuwe resolutie Jeugd gaat in op de opvolging door het kabinet van het advies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda jeugd 2023-2028 (commissie Van Ark), de weging van de inzet van het kabinet door het bestuur en de inzet van het bestuur ten aanzien van vervolgstappen.

c. Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)

Op dit moment lopen de onderhandelingen over het AZWA. Na het bestuurlijk overleg van 26 mei zal de VNG ons hierover nader informeren.

ADVIES:

Resolutie Jeugd

De resolutie gaat om het veiligstellen van voldoende financiering voor gemeenten op korte en lange termijn, en het juridisch en politiek vastleggen van die verantwoordelijkheden bij het Rijk. Waarbij er zowel duidelijke afspraken moeten om de toekomstige tekorten op korte termijn (2025-2027) als op lange termijn na 2027. Zodat na 2027 de gemeente Berkelland (en natuurlijk alle gemeenten) nog voldoende financiële middelen heeft om de taken richting inwoners te vervullen. Daarnaast wordt overwogen om, indien het kabinet op Prinsjesdag geen compensatie biedt voor de tekorten in 2023 en 2025, via een civiele procedure compensatie af te dwingen.

Advies is in te stemmen met de resolutie.

Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)

Helaas is er op dit moment nog altijd geen duidelijkheid over het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Als VNG en gemeenten zijn we de gesprekken over AZWA ingegaan met als streven afspraken te maken om de beweging van zorg naar gezondheid te versterken en te versnellen. Dit is in onze ogen essentieel voor een zo groot mogelijke kans op een gezond leven voor onze inwoners en daarmee de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden.

Aangezien er tot op heden geen akkoord is (inclusief helderheid over de bijbehorende financiën) is de kans klein dat er tijdens de komende ALV een concreet resultaat ter besluitvorming voorgelegd kan worden. Dit ook omdat er nog geen goede uitvoeringstoets heeft kunnen plaatsvinden. Mocht er toch op korte termijn een voor het bestuur acceptabel akkoord bereikt worden dan zullen wij u hierover informeren en daarbij ook ingaan op het besluitvormingsproces.

10. Stand van zaken actuele trajecten

a. Vernieuwing mandaat inkoop sociaal domein

b. Nieuwe afspraken inzameling verpakkingsafval

ADVIES:

a. Vernieuwing mandaat inkoop sociaal domein

Motie 10 c jeugdhulp in het strafrechtelijk kader:

Op 18 juni legt de VNG een voorstel ter stemming voor aan de jaarlijkse ALV, over jeugdhulp in strafrechtelijk kader (JiSK). Zie agendapunt 10, voorstel C. De bedoeling van de motie is de uitbreiding van de landelijke inkoop met topklinische jeugdhulp in strafrechtelijk kader. In de bijgevoegde notitie volgt een beknopte toelichting waarom het advies is voor deze motie te stemmen.

11. Verantwoording bestuur over uitvoering moties

Het bestuur stelt de leden voor om in te stemmen met de verantwoording door het bestuur over de uitvoering van alle in de Najaars ALV van 29 november 2024 en eerder aangehouden moties. Bij dit agendapunt worden ook de nieuwe moties behandeld die niet direct betrekking hebben op een van de eerdere agendapunten.

ADVIES:

Aangehouden moties

- Uitvoerbaar en betaalbaar inburgeringsstelsel, anders niet acceptabel voor gemeenten
ADVIES: eens met aanhouden en constatering 'bij het uitblijven van voldoende financiële middelen zal opnieuw gekeken moeten worden naar gemeentelijke taak op inburgering
- Nieuwkomersonderwijs
ADVIES: eens met aanhouden, toekomstverkenning is er nog niet. Onderwerp moet wel stevig onder de aandacht blijven (financiën en regie)
- Asielzoekers aan het werk

ADVIES: eens met motie als afgedaan beschouwen. Lobby met gezamenlijke kernboodschap uwv, coa, vng loopt. Drie pilots (waaronder in de Achterhoek) lopen. Resultaten afwachten

- Motie Deventer “Warmtetransitie: alleen als die betaalbaar is!”

ADVIES: akkoord met verantwoording

- Motie West-Betuwe “Warmtegemeenschappen”

ADVIES: akkoord met voorstel: beschouwen als afgedaan

We onderschrijven de analyse in de ledenbrief over de voorjaarsnota dat deze “heel slecht nieuws voor de investerings- en verduurzamingscapaciteit van onze woningcorporaties en gemeenten” (blz. 5) bevatte. We komen in Nederland honderden miljoenen tekort voor capaciteit om de doelstellingen te halen.

Aangenomen moties

- Synchronisatie termijnen huisvesting statushouders
ADVIES: aan de oproep van de indieners van de motie is voldaan, dus kan als afgehandeld worden beschouwd. Veel belangrijker is nog (geldt voor brede terrein asiel/migratie/nieuwkomers) dat de VNG herhaaldelijk heeft gepleit voor het op orde brengen van de asielketen, doorlooptijden IND omlaag brengen en verder overbelasting tegengaan. Voldoende financiering voor IND en COA. Helderheid op het gebied van opvang, huisvesting en integratie. Pleiten voor realistisch uitvoerbaar beleid en goede communicatie met gemeenten. Kortom samenhangend beleid, flexibele huisvestingsmogelijkheden en goede financiële randvoorwaarden
- Financiering asielzoekerskinderen in de jeugdzorg, als afgedaan beschouwen.
Knelpunt wordt in het vizier gehouden: onevenredige kosten voor jeugdhulp.
ADVIES: niet als afgedaan beschouwen. Wij worden hier met de amv-opvang (Rekken en straks Eibergen) ook mee geconfronteerd. Alle jongeren hebben volgens de jeugdarts een preventief ggz-weerbaarheidsprogramma nodig. Diverse jongeren ook een individueel ggz-traject gericht op trauma en stress. Uitgaven zijn veel hoger dan doorsnee jeugdzorg. Hiervoor is te weinig rijksvergoeding beschikbaar. Advies is kiezen voor aanhouden.

12. Invulling vacatures in VNG bestuur en commissies

In de ledenbrief van 14 februari 2025 informeerden wij u over de benoeming door het bestuur van acht voorgedragen kandidaten tot waarnemer in VNG-bestuur en commissies in een extra vacatureronde. In de ledenbrief van 14 mei informeerde de VNG ons over 16 voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies in de reguliere vacatureronde richting de ALV van 18 juni. In deze laatste ledenbrief is voor al deze voorgedragen kandidaten, uitgezonderd de voorgedragen kandidaten voor de commissie Europa en Internationaal, de mogelijkheid tot het stellen van andere kandidaten geopend. In de ALV legt de VNG alle kandidaten en eventuele gestelde tegenkandidaten aan de vergadering voor.

13. Rondvraag/WVTTK

14. Bekendmaking congreslocatie 2026 en sluiting.

Annotatie motie Algemene Leden Vergadering VNG d.d. 18 juni inzake jeugdhulp in strafrechtelijk kader

Op 18 juni legt de VNG een voorstel ter stemming voor aan de jaarlijkse ALV, over jeugdhulp in strafrechtelijk kader (JiSK). Zie agendapunt 10, voorstel C. De bedoeling van de motie is de uitbreiding van de landelijke inkoop met topklinische jeugdhulp in strafrechtelijk kader. In deze notitie volgt een beknopte toelichting waarom het advies is voor deze motie te stemmen.

In 2015 is door het Rijk besloten dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de zorg voor alle jeugdigen, ook voor de jeugdigen met een strafrechtelijk kader. Na 2015 hebben helaas een aantal specialistische forensische zorgaanbieders zich teruggetrokken uit de jeugdhulp. Ten grondslag hieraan lag veelal de schaalgrootte waarop de jeugdhulp wordt ingekocht en wijze van contractering met alle administratieve lasten van dien. De zorg voor forensische jeugd, of beter gezegd jongeren met grensoverschrijdend gedrag en dreigend delictgedrag, vertoont landelijk hiaten. De onderzoeken die dat aantonen stapelen zich op¹. Het Bureau EHdK heeft in 2022 en 2024 in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek gedaan in Gelderland en Overijssel. Ook die onderzoeken tonen dit overduidelijk aan. Nu ook de gesloten jeugdzorg aan het afbouwen is, waar een aantal jongeren met dit profiel wordt opgevangen, is nog duidelijker dat er passende oplossingen moeten komen. We zien al een stijging van jongeren met een forensisch profiel op diverse andere plekken in de jeugdhulp en een toename van het aantal jongeren waar geen passende plek voor te vinden is.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor een dekkend zorglandschap. Echter, we hebben gezien dat de aantallen per gemeente zo gering zijn, en zelfs te gering per regio, dat er weinig tot geen regievoering is op de ontwikkeling en beschikbaarheid van jeugdhulp in strafrechtelijk kader. Ook zien we dat vanwege financiële tekorten gemeenten terughoudend zijn in het financieren van experimentele of vernieuwende zorgvormen, wanneer het kleine aantallen jongeren betreft. Gemeenten investeren bovendien niet in zorginitiatieven die buiten hun werkgebied vallen. Dat gaat zich door de geschetste ontwikkelingen voor deze specifieke doelgroep steeds meer wreken.

Landelijk is er één klinische voorziening voor forensische jeugdpsychiatrie en orthopsychiatrie in Eindhoven. Deze beschikt over een TopGGZ-keurmerk. Helaas is de capaciteit beperkt, is er een wachtlijst waardoor deze zorg niet beschikbaar is voor jeugdigen die een strafrechtelijk kader opgelegd krijgen. Deze voorziening kan onmogelijk als enige een landelijke functie vervullen. Gelderland en Overijssel zijn een te klein verzorgingsgebied om een dergelijke locatie levensvatbaar te maken. Er zijn ook andere regio's, met name buiten de randstad, die met dezelfde problemen kampen namelijk geen beschikbare capaciteit voor deze JiSK doelgroep.

Bovengeschetste ontwikkelingen maken het noodzakelijk dat de VNG het voortouw neemt en voor alle regio's die het betreft, op zoek gaat naar partners die een forensische jeugdpsychiatrie en orthopsychiatrische voorziening willen ontwikkelen met een landelijke functie. Afwijzing van deze motie betekent automatisch een blokkade op landelijke contractering en de opdracht aan de regio's om dit zelf te gaan ontwikkelen en financieren.

¹ Jeugdhulp in strafrechtelijk kader, AEF, mei 2020 - Quickscan forensische doelgroep JeugdzorgPlus, AEF, 2024 – Onderzoek beschikbaarheid jeugdzorg strafrechtelijk kader Oost-Nederland, EHdK, december 2024 – Uitkomsten verkenning landelijk onderzoek JiSK, EHdK, april 2025.